

regleg

"De Regio's met wetgevende bevoegdheden"

Met het oog op de volgende institutionele hervorming van de EU:

Op uitnodiging van de minister-president van de Regio Toscane, zijn de ministers-presidenten van Regio's met wetgevende bevoegdheden van de Europese Unie bijeengekomen in Firenze op 14 en 15 november 2002. Met verwijzing naar de werkzaamheden van de Europese Conventie, debatteerden zij over de noodzaak van een versterkte rol van de Regio's met wetgevende bevoegdheden binnen de EU.

Zij keurden de volgende resolutie goed:

GELET OP:

- de Slotverklaring van de Eerste Conferentie van Ministers-Presidenten van Regio's met Wetgevende Bevoegdheden, goedgekeurd in Barcelona op 24 november 2000,
- de Politieke Verklaring van de constitutionele regio's Beieren, Catalonië, Noordrijn-Westfalen, Salzburg, Schotland, Wallonië en Vlaanderen van 28 mei 2001,
- de Resolutie "Op weg naar een versterking van de rol van de regio's met wetgevende bevoegdheden in de Europese Unie" goedgekeurd door de Tweede Conferentie van Ministers-Presidenten van de Regio's met Wetgevende Bevoegdheden op 15 november 2001 in Luik,
- de (gezamenlijke) bijdragen die de ministers-presidenten van Regio's met wetgevende bevoegdheden geleverd hebben voor de Conventie over de toekomst van de Europese Unie.

OVERWEGENDE DAT:

A De **Europese Raad** van 14 en 15 december 2001 keurde de Verklaring van Laken goed, waarin de Staatshoofden of Regeringsleiders voor het eerst verwezen naar de Regio's met wetgevende bevoegdheden en meermaals de regionale dimensie vermeldden als een domein dat meer aandacht verdient met het oog op een betere verdeling en omschrijving van de bevoegdheden in de Europese Unie, en de volgende vragen stelden:

- *"Hoe te verzekeren dat de hertekende bevoegdheidsverdeling niet leidt tot een sluipende bevoegdheidsuitbreiding van de Unie of tot een inbraak in de exclusieve bevoegdheidsterreinen van de lidstaten en, waar het zo geregeld is, regio's?"*
- *"Moeten anderzijds het dagelijks beheer en de uitvoering van het beleid van de Unie niet nadrukkelijker overgelaten worden aan de lidstaten en, waar hun grondwet dit zo regelt, aan de regio's? Moeten zij geen garanties krijgen dat aan hun bevoegdheden niet zal worden geraakt?"*

B. Het Europese Parlement (Resolutie betreffende de afbakening van bevoegdheden tussen de Europese Unie en de Lidstaten van 16 mei 2002) verklaarde het volgende:

- *"Overwegende dat er nu in bijna de helft van de lidstaten gedecentraliseerde organen met wetgevende bevoegdheden bestaan, zodat de omzetting van Europese wetgeving in nationaal recht in sommige gevallen onder decentrale instanties ressorteert, terwijl het beheer van communautaire programma's hoe dan ook zowel onder de bevoegdheid van regio's en gemeenten als onder die van de centrale overheid valt, en de Verdragsteksten van de Unie derhalve niet meer kunnen voorbijgaan aan de rol van deze bijzondere partners, die er niet alleen toe moeten bijdragen dat de diverse vormen van Gemeenschapsbeleid effectiever gaan functioneren, maar ook dat de burgers nauwer worden betrokken bij het Europees eenmakingsproces."*
- *"Hoe dan ook van mening dat het de taak van de lidstaten is om er in het kader van hun constitutionele rechtsorde voor te zorgen dat de regio's adequaat worden betrokken bij de besluitvormingsprocessen en bij het Europees beraad in elk land vertegenwoordigd zijn,"*

C. De Europese Commissie heeft, in het "Witboek over Europees Bestuur", erkend dat een toegenomen betrokkenheid van de subnationale overheden kan bijdragen tot de kwaliteit van de Europese besluitvorming en heeft de Lidstaten opgeroepen om te onderzoeken hoe de betrokkenheid van regionale en lokale actoren in het EU-beleid verbeterd kan worden. Bovendien heeft de Commissie zich zelf geëngageerd voor een grotere betrokkenheid van de regionale en lokale overheden :

- *"Op het niveau van de EU zou de Commissie erop moeten toezien dat rekening wordt gehouden met regionale en lokale kennis en voorwaarden bij de ontwikkeling van beleidsvoorstellen"*
- *"Er zou meer flexibiliteit moeten zijn bij de keuze van de middelen voor de tenuitvoerlegging van wetgeving en programma's met belangrijke gevolgen voor lagere overheden, op voorwaarde dat de eerlijke concurrentie die de kern van de interne arbeidsmarkt uitmaakt, geen geweld wordt aangedaan."*

REKENING HOUDEND MET:

De nood aan versterking en naleving van het subsidiariteits- en het proportionaliteitsbeginsel, die tot nu toe niet volledig toegepast zijn bij de ontwikkeling van Europees beleid.

De noodzaak om de bevoegdheden af te bakenen en beter toe te wijzen aan de verschillende institutionele en bestuursniveaus, om het bestaande te verduidelijken, te vereenvoudigen en te actualiseren, en om mechanismen te voorzien om die hervormingen in de toekomst na te leven.

Het feit dat er in 8 van de 15 Lidstaten 74 regio's met wetgevende bevoegdheden zijn, die ongeveer 56% van de totale EU-bevolking vertegenwoordigen; dat deze regio's hun eigen regeringen en parlementen hebben; dat zij vaak (wetgevende, uitvoerende en rechterlijke) verantwoordelijkheden hebben die gelijkwaardig zijn aan die van hun respectieve Lidstaat; dat deze regio's, in domeinen die tot hun wetgevende bevoegdheden behoren, ook verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van richtlijnen in overeenstemming met artikel 249 van het EG-Verdrag; dat deze regio's ook in wisselende mate invloed hebben op de onderhandelingspositie van de respectieve Lidstaten bij besprekingen in de Raad en dat vele van die regio's een aanzienlijke invloed hebben op de ratificatie van Verdragswijzigingen.

Het feit dat de volwaardige rol van Regio's met wetgevende bevoegdheden in de interne structuur van vele Lidstaten niet weerspiegeld wordt in de Europese Unie, zoals aangetoond wordt door het feit dat deze Regio's niet volledig betrokken zijn bij het Europese besluitvormingsproces, wat zou moeten in overeenstemming met hun verantwoordelijkheden.

De ministers-presidenten van de Regio's met wetgevende bevoegdheden zijn ervan overtuigd dat de Conventie een unieke gelegenheid is om onvolkomenheden van het Europese institutionele kader weg te werken. Alle politieke niveaus met wetgevende bevoegdheden zouden partner moeten zijn bij het Europese besluitvormingsproces en zouden op een geschikte manier betrokken moeten worden. De Europese Unie kan haar doelen inzake democratie, transparantie, doeltreffendheid, flexibiliteit, nabijheid, werkzaamheid en aansprakelijkheid enkel verwezenlijken als zij meer mogelijkheden voorziet voor de regio's met wetgevende bevoegdheden.

Bijgevolg doen de Regio's met wetgevende bevoegdheden een beroep op de Europese Conventie om de volgende voorstellen in aanmerking te nemen:

1 – De preambule van het constitutioneel Verdrag, waarvan het Praesidium op 28 oktober 2002 een voorontwerp aan de Conventie heeft voorgesteld, moet als uitgangspunt de preambule van het Handvest van de grondrechten nemen. Dit verklaart in het bijzonder dat "de Unie bijdraagt aan de instandhouding en de ontwikkeling van deze gemeenschappelijke waarden, met inachtneming van de verscheidenheid van de culturen en tradities van de volkeren van Europa alsmede van de nationale identiteit van de lidstaten en van hun staatsinrichting op nationaal, regionaal en lokaal niveau."

Bovendien moet het Verdrag een artikel opnemen waarin verduidelijkt wordt dat de Gemeenschap rekening zal houden met de interne regels van de Lidstaten met betrekking tot de bevoegdheidsverdeling en dit zonder deze te ondermijnen.

2 – De **subsidiariteits- en proportionaliteitsbeginselen** zouden vermeld moeten worden in de toekomstige grondwettekst van de EU als een bindende verplichting, en niet alleen als politieke beginselen.

3 – Er zou een **ex-ante mechanisme** opgericht moeten worden om het subsidiariteitsbeginsel te vrijwaren in een beginstadium van het wetgevende proces. Een dergelijk mechanisme zou moeten voorzien in volledige en rechtstreekse betrokkenheid van de Regio's met wetgevende bevoegdheden. De betrokkenheid van het Comité van de Regio's alleen zou niet volstaan.

4 – Op basis van de beginselen van de toegewezen bevoegdheden van de EU, alsook van subsidiariteit, proportionaliteit en van de verplichting om de nationale identiteit van de Lidstaten te respecteren, zouden de **bevoegdheden van de Europese Unie** nauwkeuriger toegewezen moeten worden en zouden haar verschillende beleidsinstrumenten vereenvoudigd moeten worden.

5 – Deze beginselen kunnen alleen nuttig in praktijk gebracht worden als de Verdragen uitdrukkelijk alle politiek verkozen actoren vermelden die kunnen bijdragen tot een versterking van de democratische legitimiteit van de EU (Lidstaten, de Regio's met wetgevende bevoegdheden, de administratieve regio's en de lokale overheden). Bijgevolg dient **artikel 5** van het EG-verdrag een nieuwe formulering te krijgen met het oog op een expliciete verwijzing naar subnationale entiteiten.

6 – De Regio's met wetgevende bevoegdheden vragen een expliciete **erkenning van de regionale dimensie** – en specifiek van de Regio's met wetgevende bevoegdheden – in alle relevante delen van het Verdrag. Er zou in het bijzonder vermeld kunnen worden dat de eerbiediging van de “nationale identiteit van de Lidstaten” zoals bepaald in artikel 6, paragraaf 3 van het EU-Verdrag ook hun respectieve staatsstructuur dekt – in het bijzonder de interne bevoegdheidsverdeling –, hun regionale opdeling en hun lokaal bestuur.

7 – Daar waar de Europese actie een invloed heeft op regionale bevoegdheden, zou de betrokkenheid van de regio's bij Europese beslissingen gereguleerd moeten worden op nationaal niveau. Daarom vragen de Regio's met wetgevende bevoegdheden een **veralgemeende toepassing van artikel 203** van het EG-Verdrag, die zou moeten garanderen dat het aan de Regio's met wetgevende bevoegdheden wordt toegelaten om deel te nemen aan de Raad van ministers, op grond van de bevoegdheden die hen toegewezen zijn omwille van de interne organisatie van de Lidstaat.

8 – De Regio's met wetgevende bevoegdheden vragen een **speciale status** binnen de Unie, waarin de volgende specifieke rechten opgenomen moeten worden:

- het recht om geraadpleegd te worden door de Europese Commissie wanneer zij voorstellen uitwerkt met betrekking tot aangelegenheden waarvoor de regio's verantwoordelijk zijn;
- ongeacht de eindbeslissingen die genomen worden met betrekking tot de ex-ante controle van de toepassing van het subsidiariteitsbeginsel, moeten de Regio's met wetgevende bevoegdheden een volwaardige en rechtstreekse mogelijkheid krijgen om hieraan deel te nemen;
- de bevoegdheid om rechtstreeks rechtsvorderingen in te stellen bij het Europese Hof van Justitie in geval van bevoegdheidsgeschillen met de Unie;
- dat om het even welke Conventievoorstellen bedoeld om de betrokkenheid van nationale parlementen bij het Europese integratieproces te verbeteren, uitgebreid zouden worden tot de regionale parlementen;
- dat bij de verdeling van de kiesdistricten voor de verkiezingen van het Europese Parlement rekening gehouden zou worden met de territoriale spreiding van de Regio's met wetgevende bevoegdheden.

9 – Het **Comité van de Regio's (CvdR)** in zijn huidige vorm, beantwoordt niet aan de verwachtingen die de regio's met wetgevende bevoegdheden hadden, toen zij de oprichting van het CvdR hebben bepleit tijdens de onderhandelingen over het Verdrag van Maastricht.

- Rekening houdend met het feit dat de opdracht van het Comité van de Regio's erin bestaat de belangen van alle subnationale overheden, met name de regio's met wetgevende bevoegdheden, de administratieve regio's en lokale overheden, te vrijwaren en te ondersteunen, dient zijn werking verbeterd te worden en dient zijn impact op de Europese besluitvorming vergroot te worden.

- In het belang van de subsidiariteit en de nauwe band met de burger, zou het CvdR samengesteld moeten zijn uit leden met politieke verantwoordelijkheid op regionaal of lokaal vlak.
- De samenstelling van het Comité van de Regio's zou beter moeten overeenstemmen met democratische principes, waarvoor een betere vertegenwoordiging van de Regio's met wetgevende bevoegdheden essentieel is.
- De Regio's met wetgevende bevoegdheden vragen een versterking van het CvdR door de erkenning ervan als een volwaardige EU Instelling.
- Het CvdR zou rechtstreekse toegang moeten hebben tot het Europees Hof van Justitie ter verdediging van zijn voorrechten.

De Derde Europese Conferentie van de Ministers-Presidenten van de Regio's met Wetgevende Bevoegdheden vraagt alle leden van de Conferentie deze aanbevelingen zowel op nationaal als op Europees vlak te steunen, en vraagt het Voorzitterschap van de Conferentie om deze voor te leggen aan de Conventie over de toekomst van de Europese Unie.